

Révések

A BMSZKI dolgozóinak lapja

2005. április - III. évfolyam 2. szám

A lélek rezdülései

„A családon belüli erőszak egy három szereplős folyamat. Van az agresszor és az áldozat, de ezenkívül létezik egy „harmadik személy”, aki-nek több szerepe lehet. Ez a „harmadik személy” lehet tanú, segítő, leleplező, de lehet elnéző, leplező vagy akár cinkos is. A szociális szervezetek, mint pl. a BMSZKI Anyaotthona a „harmadik személy” funkcióját látja el, mint tanú és segítő.

A BMSZKI Anyaotthona 14 ágyas részleg, ahol az otthonukat vesztett nők gyerekeikkel legfeljebb 10 napig kapnak szállást, ezalatt az idő alatt meg kell oldani az anyák további elhelyezését (rokonnál, albérletben, szociális létesítményekben, stb.), ill. ki kell alakítani a gyermek nevelésének feltételeit (iskoláztatás, stb.). Az országban ez az egyetlen krízisszálló, amely térítésmentesen fogad az ország bármely részéről otthontalan anyákat és nincs várakozási lista, azonnal felveszi a rászorulókat. Évente átlagosan 140 anya keresi fel gyerekeivel az Anyaotthont, ebből 40%-uk az anya fizikai bántalmazása miatt hagyja el otthonát, 20%-uk lelki terror miatt megy el hazulról és 40%-uk lakhatási problémák miatt kér segítséget.”

Pándi Tiborné és dr. Molnár Gábor írása a 7. oldalon

Függő világ

„A motiváció az egyik olyan téma, amelyről viszonylag ritkán lehet olvasni a szakirodalomban, és talán a hétköznapi szakmai beszélgetésben is kevés szó esik.

Motiváljuk-e a szenvedélybeteget? Ha igen, hogyan? Van-e, lehet-e ebben valamennyire törekedni egyfajta szakmai konszenzusra?

Ugye, már az is egy fontos alapkérdés, hogy egyáltalán motiváljunk-e valakit a józanságra.”

Horváth Szilveszter gondolatébresztő cikke a 14. oldalon

EZ+AZ

„Minden bizonnyal nem én vagyok az egyetlen a kollektívából, akiben felmerült a külföldi munkavállalás gondolata, mint szociális munkás. Sokat gondolkodtam, amíg tettekre szántam magam. Íme néhány főbb gondolat: mivel is kell szembenéznie annak, aki magyar végzettségét szeretné elismertetni egy másik országban.”

Szabó Havaska Réka tapasztalatai a 15. oldalon

„Ilyen volt Afrika....” E havi számunkat Horváth Takács Bernadett fotói díszítik. Útibeszámolóját a 9. oldalon olvashatjátok

In Medias Res

Az EQUAL Program az Európai Unió által indított közösségi kezdeményezés. A Községi Kezdeményezések kisebb, szűkebb célterületre fókuszáló, kísérleti jellegű, de igen nagy jelentőségű programok. A program célja olyan új foglalkoztatáspolitikai módszerek alkalmazása, amelyek segítenek a munkaerőpiacon tapasztalható hátrányos megkülönböztetés és egyenlőtlenség leküzdésében. A projektek több tagország bevonásával, nemzetközi együttműködéssel valósulnak meg lehetővé téve a tapasztalatátadást, jó példák adaptálását.

Tatár Babett cikke a 3. oldalon

Tartalom

In Medias Res

- Tatár Babett: Munkaerő-piaci reintegráció a hajléktalan-ellátásban 3. oldal
- Budai Erzsébeth: Dózsa fapad „Visszailleszkedést elősegítő program” 2003-2004 II. 6. oldal

A lélek rezdülései

- Pándi Tiborné - dr. Molnár Gábor: Fizikailag bántalmazott és elűzött anyák lelki állapota 7. oldal

- Belső szociális asszisztens képzés - felhívás 9. oldal
- Horváth Takács Bernadett: Afrikából jöttünk... 10. oldal

Függő Világ

- Horváth Szilveszter: A motiváció 14. oldal

- A Révészék szerkesztőket keres - felhívás 14. oldal

EZ-AZ

- Szabó Havaska Réka: Szakmaelismertetés külföldön 15. oldal
- Bártfai Attila: Karácsonyi Közöny 19. oldal

Szépítő

- Szabó Havaska Réka: Legközelebb 20. oldal

Révészék

A BMSZKI dolgozóinak lapja

Megjelenik kéthavonta

Kiadja: Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei

1134 Budapest, Dózsa György út 152.,

telefon: 06-1-320-3095, fax: 06-1320-3097

Felelős kiadó: Pelle József

Tördelőszerkesztő: Vida Judith

Korrektor: Oláh Judit

A szerkesztőség további tagjai: Barbieri Noémi - Budai Erzsébeth -

Dávid Zoltán - Forró Szilvia - Horváth Ágnes - Keserű Zsolt -

Kuharszky Tímea - Lengyel Krisztina - Pándi Tiborné Ani -

Oláh Judit - Preszl Éva - Varsányi Nóra

In Medias Res, avagy vágjunk a dolgok közepébe

Minden kollégának fontos, hogy az aktuális szakmai programokról, konferenciákról és ezzel kapcsolatos tanulságokról megfelelő információkkal rendelkezzen, hiszen ez a munkánkat is jelentős mértékben építi. Amennyiben úgy gondolod, hogy ilyen jellegű tapasztalataiddal segíteni tudnád mindannyiunk munkáját, akkor ebben a rovatban lehetőséged van közzé tenni.

Rovatvezető: Budai Erzsébeth
Dózsa Átmeneti szállás szakmai vezetője

Munkaerő-piaci reintegráció a hajléktalan-ellátásban

Fenti címmel nyert, valamivel több, mint 271 millió forintot a BMSZKI, Menhely Alapítvány és a Fővárosi Szociális Közalapítvány – Budapesti Szociális Forrásközpont hármasa által létrehozott úgynevezett Fejlesztési Partnerség a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Irányító Hatóság (HEFOP és EQUAL IH), „Esélyteremtés a foglalkoztatásban - EQUAL Program 2004” című pályázatán.

Hú! Ebben a mondatban kapásból szerepel legalább három olyan kifejezés, amit egyszerű földi halandó nem feltétlenül ért. Én is csak azért, mert a pályázatírás elmúlt egy évében volt alkalmam megismerkedni az EU pályázatok során használt speciális szókészlettel. Nem túlzás, hogy bizony szótár kell ezek értelmezéséhez, és a pályázatok kiírói is tudják ezt, ezért aztán a megírást segítő útmutatók végén valóban szerepel egy szöszedet, ami lefordítja az új kifejezéseket. (Az persze más kérdés, hogy az egyes dokumentumokban a kiírók nem mindig használják következetesen ezeket a szavakat, és ez újabb fejtörésre ad módot szegény pályázó számára.)

Akkor nézzük hát, mik is ezek az új kifejezések:

EQUAL - Az EQUAL Program az Európai Unió által indított közösségi kezdeményezés. A Községi Kezdeményezések kisebb, szűkebb célterületre fókuszáló, kísérleti jellegű, de igen nagy jelentőségű programok. A program célja olyan új foglalkoztatáspolitikai módszerek alkalmazása, amelyek segítenek a munkaerőpiacon tapasztalható hátrányos megkülönböztetés és egyenlőtlenség leküzdésében. A projektek több tagország bevonásával, nemzetközi együttműködéssel valósulnak meg lehetővé téve a tapasztalatátadást, jó példák adaptálását. Az 2000-2006

közötti programozási időszakban az EQUAL Program - első körében - 1371 projekt indult el az Európai Unió 15 tagállamában, és a Phare Program keretein belül két ország, a Cseh Köztársaság és a Magyar Köztársaság kísérleti jelleggel vett részt a megvalósításban. (Hazánkban a legsikeresebb programot, ami be is került a „legjobb gyakorlatok” uniós kézikönyvébe, az Autonomia Alapítvány valósította meg, akit érdekel, az utánanézhet az alapítvány honlapján: www.autonomia.hu.)

A magyar EQUAL Program azokat a kísérleti kezdeményezéseket támogatja, amelyek a hátrányos helyzetű emberek - az etnikai, nemi hovatartozással, a fogyatékossággal, az életkorral kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés, az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya, a befogadó munkahelyi gyakorlatok hiánya stb. miatt munkát vállalni nem tudók - képzését, munkához jutását, foglalkoztatását segítik elő.

Fejlesztési Partnerség (továbbiakban FP) – a hazai pályázatoknál ezt leginkább konzorciumnak szokás hívni. A lényege hogy a három szervezet egy együttműködési megállapodásban vállalta, hogy közösen pályázik, és közösen valósítja meg a programot. Az EQUAL pályázatok szabályai szerint a FP tagjai egyenrangúak, mindannyian önállóan fe-

lelnek a számukra folyósított pénzért, és az általuk vállalt feladatok megvalósításáért. A FP vezetőjének – és ezek vagyunk mi, a BMSZKI – azonban felelősséget kell vállalni a teljes program megvalósításáért, és az elszámolásért.

Irányító Hatóság - az EQUAL Program végrehajtásáért a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztériumban működő Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) felelős. Vagyis ő a kiírója és lebonyolítója a pályázatnak, felé tartozunk elszámolási kötelezettséggel, és minden egyes lépésünket neki kell jóváhagynia. Teszi azonban mindezt nem közvetlenül, hanem egy közalapítvány bevonásával: a program végrehajtását szakmailag és technikailag az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány EQUAL Nemzeti Programiroda segíti (OFA NPI). És van még egy szereplő a történetben: a Magyar Államkincstár, ugyanis a pénzügyi elszámolásokat ő ellenőrzi.

Talán unalmasnak, és feleslegesnek tűnik ezeknek a szavaknak a magyaráztatása, én azt gondolom, mégis szükség van rá, hiszen a pályázat megvalósításának elkövetkezendő két és fél évében (2005. július 1. – 2007. december 31.) mindannyian fogtok találkozni ezekkel a kifejezésekkel.

Nézzük akkor a lényeget: miről is szól a pályázat?

A program alapvetően négy pilléren nyugszik:

1. Szakemberek – azaz szociális munkások, asszisztensek és referensek – képzése

2. Célcsoport – azaz a hajléktalan emberek – képzésbe és munkába segítése

3. A hajléktalan emberek bevonása a projekt megvalósításába (ez alapvető EQUAL követelmény)

4. Társadalmi Célú Kommunikáció
A projekt sok tekintetben hangsúlyeltolódást jelent a BMSZKI eddigi működéséhez képest. A szociá-

lis munka folyamatába mindinkább szeretné középpontba helyezni a referensi hálózatot (foglalkoztatási, lakhatási, addiktológiai és szociális otthoni), és az ezek mentén megfogható feladatokat. A referensi hálózatokat a Szociális Információs Központ fogja össze, aminek feladata lesz összegyűjteni, frissíteni és a rendelkezésekre bocsátani minden olyan információt, ami az egyes referensi hálózatok mentén végzett munkák során hasznos lehet, segítséget nyújt.

Ehhez kapcsolódik az első pillér is: a szakemberek képzése. A projektben ugyanis részben egy bevezető képzést, részben egy negyedévente ismétlődő

képzést/szupervíziót építettünk be minden nálunk dolgozó szakember számára. A bevezető képzés célja az lesz, hogy megismerjék a projektet, azokat az új működési folyamatokat, amelyeket a megvalósítása jelent, pl. a program során használt szükségletfelmérő teszteket stb. A további alkalmak pedig azt biztosítják, hogy vissza tudják jelezni a mindennapi munkák során felmerülő problémákat, változtatási igényeket, kéréseket. A képzésbe/szupervízióba lehetőség lesz külső szakemberek bevonására is. A bevezető képzés 2005. júliusában és augusztusában fog zajlani, 2*8 órás időtartamban. A képzéssel és a jelentkezéssel kapcsolatos tudnivalókat az intézményvezetőktől lehet megkérdezni.

A második pillér, a hajléktalan emberek képzésbe és munkába segítése a Matók Lajos – Vincze Móni, azaz a Dózsa Átmeneti Szálláson működő Mentálhigiénés Csoport által eddig vitt „kísérleti modellt” szeretné megszilárdítani, kibővíteni új szolgáltatásokkal és szélesebb körben hozzáférhetővé tenni. A megfelelő szakképesítéssel nem rendelkező hajléktalan emberek számára a Munkaügyi Központon keresztül OKJ-s képzésekhez való hozzáférést biztosítunk. A képzés sikeres elvégzését olyan csoportok kívánják segíteni, mint a Képzés előkészítő és a Képzésben tartó csoport. A Képzés előkészítő csoport folyamán lehetőség lesz arra, hogy lakóink étkezési, utazási és lakhatási támogatást kapjanak, azért, hogy a csoporton való részvétel ne jelentsen számukra aránytalanul nagy megterhelést. (Természetesen a Munkaügyi Központos képzéseknél – az eddigieknek megfelelően – szintén maradnak a különböző támogatások.)

Még mindig a második pillérhez kapcsolódóan létrehozunk a BMSZKI-ban és a Menhely Alapítványnál egy-egy Álláskereső Irodát (az ehhez szükséges pénzt, paripát, fegyvert, vagyis a berendezéseket, a munkatársak bérét, a lakók számára is hozzáférhető Internetet, újság-előfizetést, telefonköltségeket a pá-

Az EQUAL projekt célcsoportjának létszáma

(Célcsoport I. - hajléktalan emberek Célcsoport II. - munkatársak)	Nő	Férfi
A projekt keretében tervezett innovatív tevékenységekbe közvetlenül bevonni kívánt emberek száma (Célcsoport I.: nő 36%, ffi 64% összesen 1400 fő)	504	896
A projekt megvalósításában résztvevő fejlesztési partnerség tagjainak munkatársai, bevont szakértői (Célcsoport II.: nő 63%, ffi 37%, összesen 176 fő)	111	65
Roma emberek száma (Célcsoport I. 20%-a, összesen 280 fő)	90	190
Alacsony iskolai végzettségű, munkanélküli emberek száma (Célcsoport I. 20%-a, összesen 280 fő)	100	180
Elavult vagy nem piacképes szakképzettséggel rendelkező munkanélküli emberek száma (Célcsoport I. 9%-a, összesen: 125 fő)	45	80
45 év felettiek (Célcsoport I. 55%-a, összesen 770 fő)	277	493
Megváltozott munkaképességű emberek száma (Célcsoport I.: nő 30% ffi 70%, összesen 60 fő)	18	42
Szenvedélybetegek száma (Célcsoport I. 25%-a, összesen 350 fő)	126	224
Hajléktalan emberek száma (Célcsoport I. 100 %-a, nő 36%, ffi 64% összesen: 1400 fő)	504	896
Projektrésztvevők teljes száma (összes fő) (Célcsoport I. + Célcsoport II., összesen: 1576 fő)	567	1009
A projekt keretében tervezett innovatív tevékenységekbe közvetlenül bevonni kívánt emberek száma (Célcsoport I.: összesen 1400 fő)	504	896

Az EQUEL projekt indikátorai

Projektbe belépők száma	1400 fő
Célcsoport I. szükségleteinek felmérése	1400 fő
Képzési csoportos tájékoztatáson résztvevő (képzésre irányított) személyek száma:	350 fő
Képzési motivációs, pszichológiai vizsgálaton, kiválasztáson résztvevők száma:	300 fő
Képzési egyéni pályaorientációs tanácsadáson résztvevők száma:	250 fő
Képzéselőkészítő csoporttréningen résztvevők száma:	175 fő
OKJ-s képzésen résztvevők száma	125 fő
Megváltozott munkaképességűek számára tartott OKJ-s képzésen résztvevők száma	60 fő
Képzésben tartó csoporttréningen résztvevők száma:	125 fő
Képzést sikeresen befejezettek száma:	100 fő
Álláskereső Iroda szolgáltatásait igénybe vevők száma	600 fő
Álláskereső tréningen résztvevők száma:	100 fő
Munkában tartó csoporttréningen résztvevők száma	140 fő
Projekt során munkába álltak száma:	140 fő
Megvalósítók képzésében, szupervíziójában, műhelyében résztvevők száma (szociális munkások, referensek, álláskereső iroda munkatársai, SZIK vezető, főreferensek, szakmai vezető, álláskereső iroda vezető, Menhely álláskereső iroda munkatársai)	134 fő
Teremtett új munkahelyek száma (4 álláskereső irodai munkatárs, jogász, pszichológus, 3 hajléktalan szerkesztő és 3 szociális munkás a Fedél Nélkül-nél)	12

lyázatból finanszírozzuk). Az Irodák álláskereső tréningeket is fognak tartani. Az itt dolgozó munkatársakat féléves képzés keretében (ennek második fele már tulajdonképpen mentori rendszerben való felkészítés, ami alatt az Irodák már működnek) egy már régóta működő Álláskereső Iroda munkatársai fogják felkészíteni. A Menhely Alapítvány Práter utcai Nappali Melegedőjében működő Álláskereső Iroda egy speciális funkciót igyekszik majd betölteni, legális alkalmi munkák közvetítésére

vállalkozik, azon ügyfeleink számára, akiket nem tudunk rendes munkaviszony keretében elhelyezni. Az elhelyezkedettek számára a próba-idő három hónapjában úgynevezett Munkában Tartó Csoport nyújt majd segítséget ahhoz, hogy meg tudják őrizni munkahelyüket.

Két telephelyünkön – az Alföldi utcában és a Kálvárián – speciálisan a megváltozott munkaképességű emberek számára alakítunk ki Teleszobát, számítógéphez és Internethez való hozzáféréssel. Ehhez

számukra számítógép-felhasználói OKJ-s képzést is biztosítunk.

A harmadik pillér egy speciális EQUAL követelmény, kötelező ugyanis magát a célcsoportot bevonni a program megvalósításába. Ezt alapvetően kétféle úton szeretnénk megvalósítani, egyrészt a Hajléktalanok a Hajléktalanokért Egyesület bevonásával, megerősítésével, másrészt a Fedél Nélkül című lap bevonásával. Az Egyesület számára szervezetfejlesztői és pályázatírói tréninget tart majd a Budapesti Szociális Forrásközpont. A most (2005. június 30-ig) zajló úgynevezett Előkészítő szakaszban az Egyesület vezetője: Kocsis Sándor már részt vesz az egyeztető találkozókban, beleszól a program alakításába. A Fedél Nélkül-nél pedig a Menhely Alapítvány egy stabil szerkesztői és terjesztői gárdát szeretne kialakítani, lehetőség szerint tisztábbá téve ezzel az árusítás körüli visszaéléseket. Három félállású hajléktalan embert is alkalmaznak majd, akiknek többnek között feladatuk lesz egy állandó, a projekt során megjelenő 4 oldalas melléklet összeállítása, amiben a program megvalósításáról tudósítanak majd, illetve hasznos információkat szolgáltatnak. Ezek a tudósítók elkísérik majd a külföldi utazásokra (erről még később lesz szó) is munkatársainkat, és idehaza is interjúkat fognak készíteni hajléktalan emberekkel és szociális munkásokkal egyaránt.

A negyedik, rejtélyes Társadalmi Célú Kommunikáció blokk vezetője a Budapesti Szociális Forrásközpont. Ennek a bloknak az a célja, hogy a projektről minél szélesebb körben tájékoztassa a szakmai és laikus közvéleményt, próbálja csökkenteni a hajléktalanokkal szembeni társadalmi és munkáltatói előítéleteket. Közvetlenül is felveszi a kapcsolatot munkáltatókkal és média szakemberekkel.

Még egy nagyon fontos eleme van az EQUAL pályázatoknak, történetesen az, hogy kötelező nemzetközi együttműködés keretében kell megvalósítani őket. Mostanra már sikerült megtalálnunk a mi nemzetközi

partnereinket, és megkötni velük az együttműködési megállapodást. Egy londoni, párizsi és madridi hajléktalanellátó konzorciummal fogunk együtt dolgozni. Az együttműködés keretében lehetőség lesz arra, hogy angolul jól beszélő munkatársak kiutazzanak a partnereinkhez, intézmény-, és a náluk zajló EQUAL projektlátogatásra, nemzetközi workshopokon, szemináriumokon vegyenek részt. Természetesen mi is fogunk fogadni ezekből az országokból szakembereket. Az együttműködés célja elsősorban a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése.

Hát ennyi icipici dióhéjban összefoglalva a pályázat. Az elkövetkezendő időben még sokat fogtok hallani róla, szóbeli tájékoztatókon, képzéseken, stb.

A pályázat nagy lehetőség a BMSZKI-nak, hiszen ha egy ilyen volumenű programot képesek leszünk megvalósítani, akkor nagyobb eséllyel indulunk majd más EU-s pályázatokon is, és lehetőség nyílhat ma még akár egészen vadnak tűnő, új kezdeményezések megvalósítására is.

A projektmenedzser április elsejétől (mivel én leginkább most születendő kislánnyal leszek elfoglalva az elkövetkezendő két évben) a Módszertani Csoport új munkatársa: Fehér Boróka, ha bármilyen kérdésetek van a programmal kapcsolatban, forduljatok hozzá bátran a Dózsa központi számán, a 213 vagy 214-es melléken, illetve a főreferensek és intézményi referensek is tudnak felvilágosítással szolgálni.

Tatár Babett
BMSZKI Módszertani Csoport

Dózsa fapad „Visszailleszkedést elősegítő program”

2003/2004 II.

(A cikk első részét előző számunkban olvashattátok.)

A program kapcsán felmerült tényezők, dilemmák, javaslatok

Nehezítette a projekt kialakítását az, hogy éjjeli menhelyünk eltér egy-egy a fővárosban működő éjjeli menhely tevékenységétől, ebből kifolyólag már a program kialakításánál és a program folyamatos működése közben érzékeltük a társintézmények folyamatos ellenállását. A társintézmények kifogásolták, hogy a program során (pl. határozott időtartamú intézményi jogviszonyra,- vagy a kiköltözési támogatásra vonatkozó rendelkezésekre) a fapadok „tényleges funkciója” kérdőjeleződik meg. Ezzel a BMSZKI többletterhet hárít a többi, Budapesten működő éjjeli menhelyre, egyben „ügyfélszűrést” is eredményez a BMSZKI szállásain belül. Ezt mutatja az is, hogy a Tízek Tanácsán és az úgynevezett Fapad Teamen is napirend volt a BMSZKI Dózsa fapad visszailleszkedést elősegítő programja, amit nagyon pozitívan értékeltünk.

A gondozási megállapodásoknál a teamünkön belül komoly dilemmát okozott az, hogy lakóinkkal határozott időtartamra kötöttünk gondozási megállapodásokat. Ez azért is jelentett problémát, mivel ennek éjjeli menedékhelyen történő megvalósítása jogilag támadható. A módosított 30/1993. (VIII.1.) Föv. Kgy. Rendelet meghatározza az átmeneti szállásoknak, hogy az intézményi ellátás időtartama határozott idejű, az ellátottal kötött megállapodás alapján, legfeljebb 12 hónap lehet. Az éjjeli menedékhelyeknél az intézményi ellátás időtartama határozott idejű, egy éjszakára szól, legfeljebb az éjjeli menedékhely bezárásáig tart. Ez azonban elég tág keretet ad az igénybevételre, és nem jogosítja fel az éjjeli menedékhelyet határozott időtartamú intézményi jogviszony létesítésére,

amely befolyásolja az éjjeli menedékhely funkcióit, szolgáltatásait és programjait. A fent említett rendelkezés elősegíti az ügyfelek ellátásra való szocializálódását.

Személyes véleményem szerint, bizonyos prioritásokat figyelembe véve, a jövőben szükséges lenne megteremteni ennek a rendelkezésnek a szakmai szempontú korrigálását.

Az ügyfelek családi kapcsolatainak feltérképezésénél kisebb-nagyobb szervezési gondot okozott az, hogy nagy részük rokonsága vidéken él, ezért az első kapcsolatfelvétel telefonon történt. Ezt követően megnövekedtek az igények, hiszen a családi kapcsolatok újraélesztéséhez és feltérképezéséhez a program feltételezi a személyesen történő kapcsolatfelvételt.

A rokoni találkozásokról az esetkezelő szociális munkás támogatóként van jelen, segítve a részben megromlott, ám újraélesthető kapcsolatok pozitív alakulását. Ezzel a szociális munkás javíthatja ügyfelének helyzetét, kapcsolatfelvételi pozícióját, csökkentheti a lakó szorongását. Azonban a programban nem állt rendelkezésre olyan összegkeret, amelyből ezt előfordult, hogy a szociális munkás finanszírozta meg a munkájából adódó utazási költségeket.

A program kapcsán dilemmát okozott az olyan ügyfeleink megítélése, akiket mi a „jogviszonya megszűntetendő” avagy a „nem ellátatlan” kategóriába soroltunk. Ez gyakorlatilag olyan ügyfeleket jelentett, akiknek van saját lakásuk, ám évek óta ki van adva albérletként, és az éjjeli menedékhelyet olcsó lakhatási megoldásnak tekintették. Ezeknek a lakóinknak az intézményi jogviszonyát a gondozási megállapodás lejárása után megszüntettük.

(A 17. oldalon folytatjuk.)

A lélek rezdülései

A pszichiátriát a hétköznapi ember gondolkodásában titkok lengik körül. Ez hatványozottan igaz a hajléktalan emberekre, hiszen körükben gyakran fordulnak elő lelki zavarokkal küzdők. A rovat megkísérli fellebbenteni a fátylat a lélek bajairól.

Rovatvezető: dr. Molnár Gábor
pszichiáter – neurológus, Dózsa Krízis Orvosi Szolgálat

Fizikailag bántalmazott és elűzött anyák lelki állapota

A családon belüli bántalmazás komoly társadalmi probléma hazánkban. Az USA külügyminisztériumának legutóbbi éves emberjogi jelentése szerint is jelentős Magyarországon a nők és a gyermekek ellen irányuló erőszak. Az UNICEF legutóbbi felmérése szerint hazánkban 100 ezer a 15 év alatti gyerekre jutó halállal végződő gyermekbántalmazások száma 1.3 évente. A felsorolt 27 ország közül nálunk az 5. leggyakoribb az ilyen esetek előfordulása, ami szomorú dolog. A vizsgálatok szerint a gyerekek bántalmazásában mindkét szülő kb. egyenlő arányban vesz részt általában.

A családon belüli erőszaknak több vetülete van.

Többször a férfi partner részéről érheti fizikai és lelki terror a női társat, ami lehet verés, terrorizálás, házasságon belüli nemi erőszak, a személyiségjogok sértése (pl. munkavállalás megakadályozása), megalázás. Ritka esetben a férfiakat is bántalmazhatják női partnereik. Gyakoribb ennél a házasságban az, hogy a gyerekeket is érheti lelki és fizikai erőszak, ami lehet verés, súlyos korlátozás, állandó szidalmazás, vagy akár szexuális zaklatás is.

A családon belüli erőszak egy három szereplős folyamat. Van az agresszor és az áldozat, de ezenkívül létezik egy "harmadik személy", akinek több szerepe lehet. Ez a "harmadik személy" lehet tanú, segítő, le-

leplező, de lehet elnéző, leplező vagy akár cinkos is. A szociális szervezettek, mint pl. a BMSZKI Anyaotthona a "harmadik személy" funkcióját látja el, mint tanú és segítő.

A BMSZKI Anyaotthona 14 ágyas részleg, ahol az otthonukat veszített nők gyerekeikkel legfeljebb 10 napig kapnak szállást, ezalatt az idő alatt meg kell oldani az anyák további elhelyezését (rokonnál, albérletben, szociális létesítményekben, stb.), ill. ki kell alakítani a gyermek nevelésé-

„A bántalmazott és elűzött anyák sorsának problematikájában sok a fehér folt, ami miatt a vizsgálatokat folytatni kell és lehetőség szerint ki is kéne terjeszteni, mélyíteni. Ennek felismerése alapján a BMSZKI Anyaotthona Pándi Tiborné (Ani) vezetésével egy műhely munkába kezdett 2005 márciusától. Minden harmadik héten összejön a "BON" (Bántalmazott Otthonatlan Nők megsegítése) Szakmai Műhely, hogy a kérdéssel kapcsolatos problémákat, segítségi lehetőségeket rendszeresen, mélyen megtárgyalja."

nek feltételeit (iskoláztatás, stb.). Az országban ez az egyetlen krízisszálló, amely térítésmentesen fogad az ország bármely részéről otthonatlan anyákat és

nincs várakozási lista, azonnal felveszi a rászorulókat. Évente átlagosan 140 anya keresi fel gyerekeivel az Anyaotthont, ebből 40%-uk az anyák fizikai bántalmazása miatt hagyja el otthonát, 20%-uk lelki terror miatt megy el hazulról és 40%-uk lakhatási problémák miatt kér segítséget.

Előzetes, szűrő jellegű vizsgálatunkban arra voltunk kíváncsiak, hogy a fizikailag bántalmazott és elűzött anyáknak milyen a lelki állapota, hiszen ez nagyban meghatározza a nyújtandó segítségi formákat is.

Vizsgált személyek

2004. január 01 - szeptember 30-a között az anyaotthoni elhelyezést 118

nő 209 gyermekével vette igénybe. Közülük 45 nő vallotta magát fizikailag bántalmazottnak. Ezen nők közül csak 17-en egyeztek bele az egyszerű pszichés vizsgálatba. Tapasztalataink szerint a nők többsége fél a lelki vizsgálatától, mert attól tart, ha "rossz eredmény" jön ki, esetleg elveszik tőle a gyermekét. A vizsgált személyek életkora 21-52 év között változott.

Vizsgálati módszer

A 17 anyával először egy rövid interjú készült, majd kitöltötték a Zung-féle Depressziós Önértékelő Skálát, a Beck-féle Depressziós Önértékelő Skálát, a Hopkins-féle Tünet Listát (58 tünetet tartalmaz), a Zung-féle Szorongás Önértékelő Skálát, egy általunk összeállított egyszerű kérdőívet az agresszivitásra vonatkozóan, valamint néhány kérdéssel felmértük az anyák racionalitását is.

A Zung-féle Depressziós Önértékelő Skála 20 depressziós tünetet értékel, mindegyikről meg kell mondani, hogy hiányzik-e (1 pont), enyhe (2 pont), közepes (3 pont) vagy súlyos (4 pont). A kérdésekre vonatkozó pontokat összeadjuk és a személy akkor depressziós a teszt szerint, ha az összpontszám meghaladja a 40 pontot.

A Beck-féle Depressziós Önértékelő Skála 21 kérdést tartalmaz a depresszióra vonatkozóan, itt is a hiányzó (0 pont), enyhe (1 pont), közepes (2 pont), súlyos (3 pont) mértékű tüneteket értékeljük, az adott pontszámokat összeadjuk és 9 összpontszám felett jelzi depressziósnak a teszt a vizsgált személyt.

A Hopkins-féle Tünet Lista a közérzetet értékeli 58 tünettel, ami lehet

hiányzó (1 pont), enyhe (2 pont), közepes (3 pont) ill. súlyos mértékű (4 pont). Akkor véleményeztünk közérzet-zavart, ha a teszt összpontszáma 85-nél magasabb volt, ami pl. akkor "jön ki", ha a vizsgált személy legalább a tünetek felénél enyhe mértéket jelez.

A Zung-féle Szorongás Önértékelő Skálában a szorongásra vonatkozóan van 20 tünetre valló kérdés, amik lehetnek hiányzóak (1 pont), enyhék (2 pont), közepesek (3 pont) vagy súlyosak (4 pont) és 40 összpontszám felett jelzi a teszt szorongásosnak a vizsgált személyt.

Az általunk összeállított kérdőíveket kérdésenként értékeltük.

Eredmények

Az anyákat leggyakrabban (12 esetben) élettársuk vagy férjük bántalmazta. Ritkán előfordult, hogy az agresszor az anya apja, a nő anyja vagy annak élettársa, apósa, anyósa, sőt akár a szomszédja volt.

Az elűzött és bántalmazott anyák többsége kifejezetten dühös volt partnerére (11 fő), nem akartak kibékülni (10 fő) és válni készültek (10 fő). Csak 5 nő nem haragudott a bántalmazóra, nem akart válni és 4-en elképzelték a kibékülés lehetőségét is. A többiek bizonytalanok voltak. 10 anyát rendszeresen szidalmazott a partnere, ők lelki terror alatt is voltak. Egy kivételével senki sem védekezett a verés ellen, és csak 7-en számoltak be arról, hogy ők is szidalmazták férfi partnerüket. 10 nő kifejezetten félt a társától és 11-en érezték úgy, hogy rendszeresen megalázzák a családban.

5 apa gyakran, 4 ritkán és 8 egyáltalán nem veri a gyereket. 7 apa gyakran, 3 ritkán, és 7 egyáltalán nem szidja csemetéit. Tehát a gyerekek elleni erőszak viszonylag ritka a férfiak részéről. Az anyák szinte soha sem verik a gyereküket, csak 4-en mondták, hogy ez ritkán előfordul. Ugyancsak ritka a gyerekek szidalmazása is, 3 anya gyakran, 9 ritkán, 5 egyáltalán nem tesz ilyesmit. Általában az anyák "jönnek" tartják

csemetéiket (10 fő), 1 anya vélte nagyon, 3 közepesen, 3 kicsit rossznak gyermekét.

A hangulati élet terén a Zung-féle Depressziós Önértékelő Skála szerint 11-en, a Beck-féle Depressziós Önértékelő Skála szerint 12-en bizonyultak depressziósoknak, ami a vizsgált személyeknek több, mint a fele. A Hopkins-féle Tünet Lista szerint 10 esetben találtunk közérzet-zavart. A Zung-féle Szorongás Önértékelő Skála szerint 7 nő szorongott. A 17 vizsgált anya közül 7-nek egyaránt volt kifejezett depressziója, szorongása és közérzet-zavara, ami súlyos pszichoszomatikus stresszre utalt.

A kifejezett atrocitások tehát lelkiileg megviselték az anyákat, ennek ellenére általában reálisan látták helyzetüket és reálisak voltak a jövőre vonatkozó terveik. A 17 vizsgált személy közül csak 6 nőnek nem voltak reálisak a jövőre vonatkozó elképzelései. Ugyancsak képesek voltak sorsukat kezükbe venni, ügyeiket önállóan és jól intézni. Csak 6 nő bizonyult gyámoltalannak és tehetetlennek ügyeinek önálló vitelében.

Megbeszélés

A nők családon belüli bántalmazásának okairól keveset tudunk. Az anyaotthonban dolgozó szociális munkások szerint a leggyakoribb ok a férfiak féltékenysége. Mindenesetre ez egy nagyon összetett kérdés, ami részletesebb vizsgálatokat igényelne. A bántalmazás okait azért is jó lenne kideríteni, mert rövid felmérésünk szerint az anyák otthonuk elhagyásakor többségükben már válni is akarnak, tehát ez egyben a család felbomlását is jelenti. Úgy véljük, ha tudnánk a családon belüli erőszak konkrét okairól, akkor talán a családsegítők idejében beavatkozhatnának és segíthetnék a problémák megoldását, amivel meg lehetne előzni az otthon elhagyását.

A kialakult tradíciók is elősegítik a nők bántalmazását. Mindenki ismeri azt a magyar közmondást, hogy "Pénz számolva, asszony verve jó", ami természetesen helytelen

elképzelés. Az európai szellemiséget meghatározó görög mitológia is kifejezetten előítéletes a nők vonatkozásában. Itt Pandóra az első nő, minden nő tulajdonságának megtestesítője, aki kíváncsiságával és ostobaságával az emberiségre hozta a betegségeket. A görögök szerint a nők nem érik be azzal a kevéssel, ami van, hanem őket jól kell lakatni, el kell halmozni javakkal. Nemcsak pusztítják és felélik a tartalékokat, de ráadásul ez a fő ok, amiért a férfiakra kacsingatnak. Nekik a magtár kell. Már az is elég baj, hogy az asszony mohóságával megrokkantja a férfit, örökösen kevesli a házi készleteket, de még az ágyban is kielégíthetetlen. A házasetlet pokol, baj a bajra. Tulajdonképpen, ha nem nőül meg az ember, akkor boldog élete lenne, semmiben sem szenvedne hiányt, de akkor ki örökölné utána a halála napján?! Az asszony ugyanis kettős természetű a görögök szerint. A bendő, a has bekebelezi hitvese keserves munkájának, fáradalmának vesződésesen aratott gyümölcsét, de csakis ebből a hasból származhat az emberi létezés folytatása, a gyermek.

Napjainkban tehát nagyon fontos, hogy gyökeresen megváltoztassuk a nőkkel kapcsolatos hagyományos elképzeléseket, és a nők valódi szerepeit hirdessük. A tradicionális elképzelések ugyanis tudat alatt tápot adnak a nőkkel szembeni erőszaknak és természetesen hamisak. Nagyon fontos tehát a szemléletváltás, ez a családon belüli erőszak megelőzésének egyik záloga.

Összefoglalóan a következők állapíthatók meg:

1. A fizikai bántalmazás és otthonról való elűzés a nők komoly pszichés stresszt okozza, ami mentálhigiénés segítséget igényelhet.

2. A pszichés stressz ellenére az anyaotthonba menekülő nők többsége reálisan látja helyzetét, szembe tud nézni problémáival és önállóan képes ezeket megoldani a szociális munkások segítségét igénybe véve.

3. Azok a bántalmazott nők, akik

elhagyják otthonukat és az anya-otthonba menekülnek, radikálisan változtatni akarnak helyzetükön és többnyire el akarnak válni, új életet akarnak kezdeni.

4. Tekintettel arra, hogy a családon belüli erőszak, akkor, amikor az anya már elmenekül otthonról, általában váláshoz vezet, felveti a család végleges dekompenzációja megelőzésének szükségességét. Ebben a preventív tevékenységben nagy lenne a szerepe a családsegítőknek.

5. A családon belüli erőszak komoly társadalmi probléma, aminek kezelésében, megelőzésében fontos mentálhigiénés feladatok vannak.

Tehát a bántalmazott és elűzött anyák sorsának problematikájában sok a fehér folt, ami miatt a vizsgálatokat folytatni kell és lehetőség szerint ki is kéne terjeszteni, mélyíteni. Ennek felismerése alapján a BMSZKI Anyaotthona Pándi Tiborné (Ani) vezetésével egy műhely munkába kezdett 2005 márciusától. Minden

harmadik héten összejön a "BON" (Bántalmazott Otthontalan Nők megsegítése) Szakmai Műhely, hogy a kérdéssel kapcsolatos problémákat, segítési lehetőségeket rendszeresen, mélyen megtárgyalja.

Pándi Tiborné
Anyaotthon
dr. Molnár Gábor
pszichiáter-neurológus

BELSŐ ASSZISZTENS KÉPZÉS

Kedves Kollégák!

Örömmel tudatjuk veletek, hogy szociális asszisztens képzésünk 2004 szeptemberétől beindult, és azóta is sikeresen működik.

A hallgatók két év alatt, felnőttképzés formájában szerezhettek szociális asszisztens oklevelet (emelt szintű szakképzés, OKJ: 54 8933 02). A képzést elsősorban szociális intézményekben hirdettük meg, ennek megfelelően a diákok döntő többsége a szakmában dolgozik. Ezért az oktatás időbeosztását - amennyire ez lehetséges - úgy alakítottuk, hogy munka mellett is részt lehessen venni benne: az elméleti órákat kéthetente pénteken és szombaton tartjuk.

A szociális asszisztenseket ugyan rendkívül sokféle módon és szerteágazó feladatkörökben foglalkoztatják különböző intézmények, egy azonban közös ezekben: majd minden esetben a szociális munka frontvonalán dolgoznak. Általában ugyanolyan gyakori a kliensekkel való közvetlen kapcsolatuk, mint a szociális munkásoknak, sőt munkakörükből fakadóan gyakrabban kerülnek konfliktusos, „ütköző” szerepbe. Nem ritkán ők találkoznak először az adott intézményhez forduló klienssel is.

Ezért igyekszünk minél gyakorlatiasabb, illetve a mindennapi munkában jól alkalmazható, hasznosítható elméleti tudást átadni a hallgatóinknak. A tantárgystruktúrát, illetve a tantárgyak belső tartalmait is úgy alakítottuk, hogy a hallgatók a szociális asszisztens munkakör követelményeinek minél inkább megfelelő tudást sajátíthassanak el, hogy munkaköreik betöltéséhez hasznos készségekre tegyenek szert.

Az oktatás során különös hangsúlyt fektetünk arra, hogy a hallgatóink (gyakorlatban) minél alaposabban megismerjék a magyar szociális és szociálpolitikai rendszer különböző részeit, a bennük folyó munkát, a problémákat, a jogszabályi környezetet stb. Képzésünk gyakorlatorientált, s általában elmondható, hogy a „szakma-közeli” képzéseket pártoljuk. Igyekszünk felvértezni hallgatóinkat azokkal a képességekkel, amelyek birtokában hosszú távon, klienseik és saját maguk lelki egészségét is megőrizve képesek majd segítő foglalkozásban dolgozni a legkülönbözőbb munkaterületeken.

Ebben, a szociális szféra - elvi és valóságos működését is - pontosan ismerő, jórészt (hallgatóinkhoz hasonlóan) gyakorló - az oktatás mellett szociális és egyéb segítő munkát végző - szakemberekből álló tanári kar működik közre.

Szeptembertől ismét elindítunk egy évfolyamot, amelyre 2005. június 15.-ig lehet jelentkezni.

A képzéssel és a jelentkezéssel kapcsolatban szívesen adunk mindenféle felvilágosítást telefonon, illetve e-mailben. (Breitner Péter: 06-20-481-63-70, breitner.peter@bmszki.hu).

Üdvözlettel:

Győri Péter
szakmai vezető

Breitner Péter
képzési felelős/

Afrikából jöttünk...

Haliho, nos eddig továbbra is minden rendben [franca ezzel a billentyűzettel, francia], sikeresen átvészeltük a párizsi éjszakát, egy szál pulcsiban, hóesésben. Másnap korán becsekkoltunk, Agadirban csak az üzemanyag miatt szállt le a gép, Bamakoban már jócskán kicseréldött a nép. Éjjel tizenegykor már a szálláson voltunk, és mivel annyira jól, gördülékenyen ment minden, még sétáltunk egyet az afrikai éjszakában. Az útikönyv szerint a város az éjszakai életéről híres, ezért elhatároztunk, hogy kipróbáljuk. NO PARA!

A város egyébként semmi különös, néha ránk tapadnak különböző emberek, de hamar le is lépnek, eladni csak minden második akar valamit, a többi beszélgetni, ám hamar rájönnek, hogy nem megy. Szerintem semmi köze a franciához, amit beszélnek, szerintük meg az általam beszélt nyelvnek nincs köze hozzá.

Szóval éjszakai élet: van egy hely, ahol tradicionális burkinabe zenét játszanak esténként, enni is lehet ott, úgy hívják: ZAKA. Kb. hat percre van a szállásunktól, úgy-hogy odamentünk úgy két perc alatt [jovanna, sötét volt már!]. A hely kellemes, nyitott, teraszosan elhelyezkedő asztalokkal, jó rálátás az emelvényre, ahol a zenekar játszik.

Rendeltünk kaját is, mert még nem ettünk aznap, bár ne tettük volna! Mindketten fél csirkét valamilyen szósszal, meg rizzsel, a "csirke": kb. kétnapos csibe tollak nélkül, és ez még félbevágva, borsónyi mell, körömnnyi combocska, nyak, meg szárny. Szerencsére a szósz és a rizs sok volt és finom.

Azene nagyszerű volt, balafonokon meg dzsembeken játszottak (ilyenek vannak otthon nekünk is), bár a harmadik számtól már nem tudtuk megkülönböztetni a számokat, a mi

fülünknek egyforma volt mind. Mindenesetre jól lehetett rá táncolni, mert jó sokan egy-egy pillanatra felugrottak a színpadra, talán a pogózáshoz hasonlítható a táncuk.

Maga a szórakozóhely: közvetlenül a consuil d'état (kb. parlament) mellett van.

Képzeltétek el ezt otthon, hogy a parlament közelében, mondjuk a néprajzi múzeum árkádjai alatt kocsma van és magyar népzenet játszanak esténként! Ami a kommunikációt illeti,

megsz***ni magunkat, az a baj, hogy 99%-ban magunknak köszönhetően. Szóval, elindultunk Kayaba, az útikönyvünk nem sokat ír róla, kb. 5 sort, de azt mindenképpen, hogy ideális megállóhely a Gorom-Gorom fele menő hosszú úton, ezért is döntöttünk így, meg azért is mert tapasztalataink szerint a több órás utazások egyikünk derekának, lábának sem tesznek jót.

Elindultunk a fővárosból, vörös föld, kiszáradt folyómedrek, pár száz kóró, az út menti stophelyeken sok áruval. A busz persze nem ment be a városba, hanem megállt a bekötőútnál, innen alig fél óra alatt begyalogoltunk a városba. Milyen jó is az, ha valakinek kevés csomagja van!

A hotel kellemes volt, bár nekünk kicsit luxus, de ezen kívül csak a katolikus misszióba mehettünk volna, de azt azért ugye nem...

Kellemesét sétáltunk a városkában, ide nem sok fehér ember juthat el, merthogy minek, ennek ellenére egyszerűen tudomásul vettük a jelenlétünket, kedvesek voltak, és nem tola kodoák.

Reggel visszagyalogoltunk a főúthoz, ott mondták is, hogy van persze busz: kilenckor, meg 12 kor. Az utóbbi közvetlenül Goromba megy, az elsőről át kellene szállni. Nagyon megörültünk, hogy ilyen simán mennek

a dolgok, kényelmesen leültünk és vártuk a buszt. Gondoltuk, az elsővel megyünk, hogy ne kelljen annyit várni. És vártunk. És vártunk... Közben megismerkedtünk az útszéli

életformákkal: árusok, koldusok, por, csirke, kecske, tűző nap. És vártunk.

egész jól megy, bár vannak nehézségek: tegnap estefele (a szállásokon általában tartanak kaját, nem valami kulináris élmény, de ehető) kértem egy kis gyümölcsöt (mivel bicskát nem tudtunk hozni, korlátozott lehetőségeink vannak gyümölcs-vásárlásra: (banán), és mit kaptunk? Sült krumplit! Fruit - (pommes) frits. Ez van. (Január 31.)

Hi, még mindig megvagyunk, viszont a világ végére még nem jutottunk. Sikerült kellő mértékben

És közben lassan közeledett a délidő. És vártunk. Még jó, hogy ültünk, és árnyékban. És vártunk. Megjött a 9 órás, akkor már mi okosan azt gondoltuk, hogy késett, már nem éri meg ezzel menni, megvárjuk a délit. És vártunk, és vártunk... Közben kezdett leesni: a 9 órás 9-kor indul valóban, de Ouagaból, a fővárosból! Ezek szerint a déli busz menetrend szerint sem várható előbb, mint fél 3! Írtam már, hogy vártunk?

Lassan eltelt egy munkanap, fél 9 óta vártunk. Fél négy fele meg is jött a busz: tömve tele emberekkel (az elképzelt mennyiséget szorozzátok meg másfével). Hajaj, kettőnknek jutott rajta fél zsebkendőnyi állóhely.

Két percig keményen gondolkodtunk és próbáltuk megtartani a kiharcolt állóhelyünket! Aztán pánikszerűen lerugdosva az utánunk felszállt kb. 40 embert, eljutottunk az ajtóig, és lemenekültünk.

Gyaloglás, szállás, városnézés: a város még mindig tetszett, hangulatunk nem volt a tetőponton viszont.

A helyi Demszky Gábor nagyon tevékeny ember lehet: meg akartunk nézni az útikönyv szerinti szegénynegyedeket, olcsó helyi étkezőhelyeket, de már földig rombolták, hatalmas foghíjak emlékeztetnek csak rá.

Aztán este megint a Zaka nevű hely: dobok, balafonok. Az este kicsit nehéz volt: a Vagai levegő por, benzingőz, és a sütéshez használt nyílt tüzek füstjének egyenlő arányú keveréke - ha nem fúj a szél, olyan, mint egy rossz szul sikerült grillparti a benzinkútnál.

Másnap buszra szálltunk, (légkondis, bibi) és öt óra alatt megérkeztünk Boboba. Közben szociálpolitikai eszmecserét folytattunk az abszolút és relatív szegénység és az objektív-relatív depriváció különböző aspektusairól. Mindezt a falvak elének táruló nyomora inspirálta: a vidéki Burkina elég szomorú helynek tűnik. **(Február 5.)**

Hello, ismét jelentkezünk. Igaz, hogy azóta olyan sok minden nem történhetett, gondolhatjátok, pedig dehogynem!

Szóval Bobo: elég vegyesek az érzéseink, egyfelől - bár a könyv szerint álmos és bűbajos kisváros - ehhez képest itt zargattak a legtöbbet, minden lépésünkre jutott egy want-to-be-guide, egyet elzavartunk, jött helyette kettő. Osztódással szaporodnak.

Másfelől láttunk egy-két érdekes dolgot: mecset, Kibidwe.

Ez utóbbi a város szegénynegyede, amit praktikusán pénzért mutogatnak. A körülmények kb. olyanok, hogy a bronzkori ember otthonosabban mozogna, mint mi. Sárkunyhók, kézi fűjtatós kovácműhely, egy patakban fürdenek, mosnak, etetik a szent halakat, és volt a vízben még valami, amiről nem is akarjuk tudni, hogy mi lehetett.

Másnap remek kirándulásban volt részünk. Elmentünk Banforaba reggel busszal, aztán a szálláson megszerveztünk magunknak egy autót sofőrrel, és irány egy tó, ahol, a könyv szerint, halászokat, madarakat, és szerencsés esetben vízilovakat lehet

hosszan követik egymást kisebb víz-esések. Áztattuk a lábunkat, és majd meghaltunk azért, hogy fürödhessünk.

Banforában nincsen semmi, de egész időnk egyik legjobb vacsoráját ettük itt - McDonalds, de semmi köze

a többihez, nyáron sült marha, B. az első falat után már kérte a második adagot is.

Az országban egyébként most már szabadon lehet fényképezni, bár néhol kell hozzá külön engedély. Hoszszú lista van arról, hogy mit nem szabad fotózni, ezekből eddig négyet sértettem meg: koldus, általában nyomor, vasútvonal és buszpályaudvar. Nem lehet továbbá katonákat, rendőroket, bankokat. De azt minek is.

(Február 7.)

Haho, ugye emlékszik mindenki arra a viccre a paraszt bácsiról és a repülőgépről? (otthon elmondom) Szóval erre azért mi sem számítottunk, de hogy előlről kezdjük, egy napos kényszerpihenő után (Vagaba visszaérve vacsoráztunk, talán nem kellett volna, a további részletek csak belgyógyászati folyóiratban közölhetők), megint elindultunk Gorom-Goromba.

Valahol biztos meg van írva, hogy mi soha nem juthatunk el oda, de mi ezt nem olvastuk.

Keksszel felszerelve, egy napi éhezés után (régi hagyományos recept) felültünk a KÖZVETLEN járatra. Ismerős tájak egészen Kayaig, onnan 100 km-en keresztül ugyanaz, csak már nem a betonozott úton. Igen, az

látni. Hát nekünk szerencsénk volt: halászokat nem láttunk, csak vízilovakat.

Utána elmentünk egy Domes de Fabe-valami nevű helyre, leírhatatlan formájú sziklák, amik között éppen szentmisét tartottak (vasárnap volt). Ezután jött a legfrissítőbb élmény, a Karfiguela vízesés. Több száz méter

ország második főútja vörös földút. (Az első számú meg csupa luk.)

Doc-doc-doc-doc... doc-doc... DOC És leállt. És ott állt. A vörös földút szélén. Fűves-fás szavanna közepette.

Az utasok a szokott afrikai sztoicizmussal fogadták az eseményeket, leszálltak, és ki-ki vallásától függően kezdte eltölteni az időt. Egyik felük némi késséssel a déli imát kezdte hajlongani Meka irányába, a többiek csak pisiltek, aztán az ökumenikus gyülekezet a közeli fák árnyékába vonult aludni.

A következő 2-3 óra csendjét csak a nagy fehér asszony (én) hangja törte meg, mikor megérdeklődte időről-időre, hogy mégis mi van mar?

Közben a buszt két három irányból is szedtek szét, csak tudnám mi lehetett az a 1.5 m hosszú, 40 cm átmérőjű S alakú rozsdás cső!????

Egy idő után a jónép is megunta, azt elindult a 3-5 km-re levő településre, gyalog. Végig a vörös (sárga) úton. Mi is, csak mert ezt ajánlották, meghogy úgyis jön majd utánunk a busz. Deja vu. Két éve, Ghana és Burkina közötti úton már megvolt ez az élmény.

Magunkhoz vettük a vizünket, s nekivágtunk. 3/4 óra alatt be is értünk - az ide vágó Rejtő idézetet majd ott-hon - különben a 3 testőr Afrikában első oldalain van. Itt próbáltunk autót szerezni, ami tovább vihetne, de ilyen állatja a falunak nem volt, helyette két tevét ajánlottak, de ez csak vicc.

Egy óra várakozás után úgy döntöttünk, hogy jobb lenne nekünk visszamenni a buszhoz, már csak az éjszakázás miatt is. Ebben a poros helységben legfeljebb a parókián tudnánk aludni, és hamarosan sötétedik.

Visszakutyag. (Ez a sorsunk úgy látszik) és vártunk.

A főútvonalon semmi mozgás, pedig erősen figyeltünk, és akármelyik irányba megy akármilyen jármű, mi elmegyünk vele. Ja, a busznál azért maradt valaki vigyázni, ő azt mondta, hogy délben indult utánunk egy másik busz, az majd továbbvisz. Haha, és megint haha. Ezt már ismerjük.

Majdnem besötétedett, már kinéztük leendő fekvőhelyünket is, mikor végre feltűnt egy jármű. Keverék angol-francia-fáradt nyelven elsírtuk, hogy mi van, s Kayaig el is vittek. B. kényelmesen elől ült a terep-

járóban, én negyedmagammal hátul, a jobb fenekem felén. Kayabol meg indult este busz Vagaba, mivelünk.

Kíváncsi vagyok, hogy Gorom-Gorommal van-e baj, vagy a szerdával?

Holnap elindulunk Maliba, szerencsétlenkedni. Majd jelentkezünk.

Remélem veletek minden rendben? Babettnek nő a pocakja? Többiekkel mi van, új kolléganő (V. Judit) jól érzi magát? **(Február 10.)**

Hello, ördögöt a falra! Miért írtam legutóbb, hogy megyünk Maliba szerencsétlenkedni? Hát meg is kaptuk!

Kénytelenek voltunk a hosszabb, de megbízhatóbb utat választani, hogy Maliba átjussunk. Ehhez vissza kellett mennünk Bobo-Dioulassoba, innen volt busz tovább Bamako felé. Mivel csak este érkezünk meg, és a régióban nem ajánlják az éjszakai utazást – bár ezzel sokat spórolnánk –; megint eltöltöttünk egy éjszakát a basic szálláson. Szerencsénk volt, mert miután leszálltunk a buszról, máris találtunk fuvarát holnapra, job-

bat, mint gondoltuk volna, hiszen ez egyenesen Moptiba visz majd. Ezzel nyerünk egy napot, mert eredetileg Segue-ban kellett volna átszállnunk. Másnap reggel 7-kor indul, és az útikönyv szerint 12-15 óra az út. Valahogy csak kibírjuk.

Éppen vezetett a szállodásfiú a szobánk felé, mikor a szeméttarolásra szolgáló kartondobozokat kezdte rugdosni, majd lehajolt és a még mindig mozgó patkányt végül is a papucsával küldte át az örök vadászmezőkre. Ezek után gondolom senki sem rója fel nekem, hogy benéztem az ágy alá.

Szóval korán kelés, lelkileg felkészülés a hosszú fárasztó útra. Még mindig megvan a Vagaban vett két doboz keksz, bontatlanul.

Hogy mi tart 12-15 órát egy kb. 400 km-es szakaszon? Mi már tudjuk. Ekkora sz***vást! Reggel 9-kor még mindig csak Bobo kültelki részéig jutottunk, igaz, hogy ott minden négyzetcentiméteren megálltunk. A kisbusz félig üres, mi persze elől ültünk a sofőr mellett. Én kényelmetlenül, Balázs jól. És persze elkövettem azt a hibát, hogy rávettem, ülünk mégis hátra, ott biztos kényelmesebb lesz.

Szerinte nem, mert csak nem képezem, hogy felig üresen fog elindulni, valószínűleg azért állunk itt ennyi ideig, hogy megtelhessen. De azért hátraültünk. Sajnos. Mert tényleg

megtelt. Vagy két órát pokolian kényelmetlenül töltöttünk, köszönhető nekem.

De nem így utaztunk végig. Még a határ előtt le kellett szállnunk, át egy másik buszba. Nem értettük de jobban ültünk. Aztán jött a határátkelés, ez is elég Rejtő-s volt.

(Nem szeretem, ha menet közben azért áll még a busz, hogy a sofőr megnézhesse a jobb hátsó kereket!)

A határ után 50 km-rel újabb átszállás, másik buszba. Aztán tovább

döcögés. A táj Maliban ugyanolyan mint Burkinában.

Koutialában ismét át kellett szállnunk, de ezúttal hiba csúszott a gépezetbe. Mi még Boboban kifizettük a teljes menetdíjat, és láttuk, ahogy minden egyes átszállásnál pénz cserél gazdát, persze egyre kevesebb. Itt is kapott az új buszos pénzt, de biztos, hogy nem volt elég neki, mert ezen felül ki akarta fizettetni velünk a menetdíjat. Az egész, és nem a különbözet. Ekkor

már elégünk volt, főleg mert Balázs szarul volt, lázasnak érezte magát, meg fáj a torka. Úgyhogy kötöttem az ebet a karóhoz, márpedig mi már fizettünk, legyen ez az ő gondjuk. Utólag már nehéz kideríteni, hogy egyáltalán igazam volt-e. Végül is a különbözetet fizettük csak ki.

Egyébként meg egyszer átszálltunk. Este 9-re értünk Mopti előtti Sevare-ba. A szállás tele volt, de még akadt egy szoba, semmi másra nem vágytunk, csak aludni. Balázs egyre szarabbul volt, lázasodott keményen.

A hotelt egy skót ember tartja fenn, mikor másnap reggel kimentünk reggelizni – két napja nem ettünk –; látta, hogy valami nem stimmel, úgyhogy szólt egy orvosnak. Egy kicsit túlzásnak éreztem, de baj nem lehet belőle, ha megvizsgálja. Délután egyig nem jött, úgyhogy megbeszéltük, hogy bemegyek a gyógyszertárba, hátha van valami torokfertőtlenítő. Fájdalom és lázcsillapítónk volt.

Kettőkor megjött az orvos, szép szál ember – vagy két méter – egy sáska és egy antilop kecsességével mozgott. Ismét keverék angol-francia nyelven elmondtuk, mi a gond. Ő úgy gondolta, hogy nem ártana egy maláriateszt, de mindketten úgy gondoltuk, hogy nem ez lesz. A tünetek között nem szerepel torokgyulladás.

A hasmenés, meg a hányás sokkal korábban volt, itt elveszíti az ember az időérzékét. Vett vért saját tűnkkel, fecskendőnkkel. Egy óra múlva megvolt az eredmény, MALARIA. Remek. Csak a hecc kedvéért írtunk vele számlát, kíváncsi vagyok, mit szól a biztosító.

Megint gyógyszertár, ezúttal már inkább biciklivel, szíverősítő élmény ezen az éghajlaton.

Hogy ezek után mi lesz? Egyenlőre olyan gyenge, hogy menni is alig bír, bár ma már evett reggel.

Talán két nap múlva tovább tudunk menni.

Terveink közt még mindig szerepel a Dogon-föld, Mopti-hajózas a Nigeren, Djenne-piac, mecset, meg Bamako. Majd jelentkezünk. **(Február 14.)**

Sziasztok, bocsi, nem gondoltuk volna, hogy ekkora ijedtségbe kergetünk titeket. Itt azért a malária elég elterjedt betegség, jól tudják, mit kell tenni. Megkaptuk a gyógyszereket a kúrához, de azért otthon még elmegyünk kivizsgálásra. Második napja nem volt már láza Balázsnek, és most már teljesen jól van. TELJESSEN!!!!!!

Én is megkaptam, de nekem enyhébb volt, nem voltam lázas, csak hánytam, de én is szedem a gyógyszereket.

Pontosan ezért inkább többet fizettünk a Dogon-földért, autót béreltünk

oda-vissza, és csak másfél napot séltünk. Jól bírtuk, bár gyengék voltunk kissé.

Szóval minden rendben van. Azért nem jelentkeztünk, mert az itteni internet cafe éppen nem üzemelt, mikor úgy 6 km-ről bebicikliztem.

Viszont a pénzünk fogytán, és ha nem akarjátok, hogy az elkövetkező napokban kenyéren és vízen éljünk, akkor nagyon gyorsan lépjetelek akcióba! Sziasztok, és meg egyszer bocs. **(Február 17. – levél a szülőknek)**

Hello, hu, csúnyán lebuktunk, valójában a Seychell szigeteken süttetjük a hasunkat, és az internetről töltögtünk le képeket a beszámolóhoz. De el ne áruld senkinek! Különben már mindketten jól vagyunk (én is bekaptam egy szúnyogot), sőt a Dogon-földet is megnéztük közben. De menénk már haza! **(Február 17. – levél egy barátunk)**

Sziasztok, ebből az országból nézve a malária nem olyan vészes, mint ott-honi szemmel. Lám, mi is túléltek. Ja, engem három hét alatt összesen két szúnyog csípett meg, és az egyik nem maláriás volt. Nagyobb bajunk, hogy az orvosi vizit, meg a gyógyszerek legalább háromnapos költségünket emésztettek fel. Maradék pénzünket számolgatva arra jutottunk, hogy a hátralévő napokat csak kenyéren és vízen tudjuk túlélteni. Mindenesetre küldtünk pénzt western unionnal, de köszönhetően a helyiek bénázásának, eddig nem jutottunk hozzá. Holnap próbálkozunk vele újra, ha sikerül, akkor telik némi emléktárgyra, ha nem, akkor Bamakoban a repülőtérre gyalog megyünk (usque 7 km).

Már nem jelentkeztünk, csütörtök éjjel otthon vagyunk. **(Február 20. – kollégáknak ismét)**

**Horváth Takács Bernadett
Módszertani csoport**

Függő Világ

Ebben a rovatban a függőségekkel szeretnénk foglalkozni, a függők és szakemberek nézőpontjából, bemutatva munkánk mindennaposnak számító problémáit.

**Rovatvezetők: Barbieri Noémi szociális munkás
és Kuharszky Tímea szociális munkás, Dózsa Átmeneti szállás**

A motiváció

A motiváció az egyik olyan téma, amelyről viszonylag ritkán lehet olvasni a szakirodalomban, és talán a hétköznapi szakmai beszélgetésben is kevés szó esik.

Motiváljuk-e a szenvedélybeteget? Ha igen, hogyan? Van-e, lehet-e ebben valamennyire törekedni egyfajta szakmai konszenzusra?

Ugye, már az is egy fontos alapkérdés, hogy egyáltalán motiváljunk-e valakit a józanságra. Fellelhető az a hozzáállás is, hogy:

„Magának kell eldönteni, akar-e inni, mit szeretne kezdeni az életével. Ha inni akar, igyon! Ha nem akar, talán tudunk segíteni.”

A szakemberek és a szakirodalom is általában egyetért abban, hogy ne moralizáljunk, ne legyünk kioktatóak, számonkérők, ne konfrontálódjunk a tagadásban levő szenvedélybeteggel, mert ez általában az ellenkező hatást váltja ki. Tehát dacot, ellenállás-növekedést.

Ha motiválni akarunk valakit, aki még tagadásban van a betegséget

illetően, ám mégis, akár a leghalványabban is elismeri, hogy az ivásból erednek problémák, a szakirodalom a diszkrepancia megjelenítését javasolja. (Szerencsére kimondani nem kell ezt a furcsa szót...)

A diszkrepancia magyarul össze nem illeszthetőséget jelent. Gyakorlatilag ez úgy néz ki, hogy a klienssel megfogalmaztatjuk a céljait, vágyait, közeliakat, távoliakat egyaránt. (Most egyáltalán nem a hivatalos „muszáj táblázatokra” gondolok.) Fontos, hogy erre legyen elegendő idő. Akár egy egész óra. Érdemes egy papírra felírni ezeket a célokat. Ha ez megvan, akkor „jöhet” a diszkrepancia, vagyis lehetőleg a kliens jelölje be a papíron, hogy mi az, ami elérhető ivás mellett, és mi az, ami nem.

(A kliensek általában húzódozni szoktak a papírra való írástól, a segítők pedig általában túl készségesek. Szerintem – persze türelem szükséges – mindig érdemes a klienssel íratni, bármilyen nyögvenyelős, mert az már egy kicsi felelősségvállalás a saját

dolgaiban.)

A másik helyzet, amikor a motiváció szóba jön, amikor valaki X időn át tartó absztinencia után visszaesik. Ilyenkor nagy a csábítás, hogy „biztogassuk”, „bátorítsuk” a klienst. Szerintem ez fontos és jó, de nagyon lényeges, hogy ne vigyük túlzásba, ne legyen az a levegőben, hogy szinte a segítőnek fontosabb a józanság, mint a kliensnek. Ilyenkor talán még fontosabb a „Na, látja, ugye-ugye, nem kellett volna inni” stb. kikerülése. Inkább kifizetődő, hogy beszéltessek a klienst. Hallgassunk. „Nondirektívek” legyünk, újabb szép magyar szóval kifejezve. Lehet, hogy még sok a fájdalom a kliensben, nincs elég ereje visszamenni az AA-ba, vagy máshová, ahová a korábbi józansága köti. Összetört lelkileg, sok benne a bűntudat.

Fontos információ lehet ilyenkor, hogy a visszaesés tünet, része a betegségnek, nem pedig gyengeség, vagy „végzetes” bukás. Éppenséggel egy visszaesés lehet a fejlődés motorja a későbbiekben. Pontosabban a visszaesés adta tapasztalatok.

Talán tanulságos lenne, ha hozzászólnátok ehhez a cikkhez – akár vitatkozva! –, magam is szívesen tanulnék másoktól motiváció témakörben. Ha tudtok jó szócikket vagy könyvet a témában, jelezzétek!

**Horváth Szilveszter
Váltó-Ház**

Ha a cikkel kapcsolatos gondolataitokat szívesen megosztanátok a lap olvasóival, jutassátok el azokat szerkesztőségünkbe! (A szerk.)

A Révészék munkatársakat keres!

Ha kedvet érzel magadban a lap szerkesztői közé szegődni, jelentkezz bátran!

A főszerkesztői szék jelenleg üres, és a Csövi-stiklik rovat is gazdára vár!

Akkor is örömmel látunk, ha egy új rovat terve fogalmazódott meg benned!

Semmilyen előképzettség nem szükséges, csupán egy nagy adag tetterekészség, egy kis lendület és csöppnyi szabadidő!

Várjuk jelentkezéseket!

A szerkesztőbizottság

EZ egy lehetőség arra, hogy leírd a gondolataidat, véleményedet munkádról, tapasztalataidról, érdekes és hasznos hírekről.
AZtán meglátjuk.

**Rovatvezető: Dávid Zoltán
Váltó-Ház**

Szakmaelismertetés külföldön

Minden bizonnyal nem én vagyok az egyetlen a kollektívából, akiben felmerült a külföldi munkavállalás gondolata, mint szociális munkás. Sokat gondolkodtam, amíg tettekre szántam magam. Íme néhány főbb gondolat: mivel is kell szembenéznie annak, aki magyar végzettségét szeretné elismertetni egy másik országban.

Az általam leírtak nem általános érvényűek. Én az Ausztrál szociális munkás szervezetnél, az AASW-nél pályázom, így csak az ausztrál eljárásokat tudom megosztani Veletek. Viszont sok hasonlóság van a többi ország szakmaelismertetési procedúrájával.

Egyedül, vagy ügynökkel?

Végigcsinálhatod az egész eljárást egyedül, illetve felfogadhatasz ügynököt. Szakmaelismertetéssel többek között a bevándorlási ügynökök foglalkoznak, de jogász segítségét is kérheted. Természetesen ennek a személynek tisztában kell lennie a célország jogszabályaival, ezért lehetőleg onnan válassz valakit.

Ezek a személyek borsos árat kérnek a munkáért (később kitérek arra is, hogy mi is az ő munkájuk). A magyarok szemében favorit ügynök, akinek Sydney-ben van irodája 1.800.- AUD-ot kér el (árfolyamtól függően kb. 270.000.- Ft).

Érdeklődtem olyan személyektől, akik nem fogadtak ügynököt, és többen állították közülük, hogy ennek többszörösét fizették ki a hivatalos eljárás során.

Szakmai szervezet

Minden ország összes szakmai szervezeténél meg van határozva, hogy milyen feltételeknek kell eleget tenni ahhoz, hogy más ország állampolgáraként tag lehess az adott szervezetben.

Az AASW a következő feltételeket szabta:

1. Iskolai papírok:

Elméletileg elegendőnek kellene lennie az Leckekönyvnek (Index), és a Diplomának. Azonban a két ország oktatási rendszere alapjaiban különbözik (pl.: Ausztráliában ismeretlen a szigorlat fogalma). Az ottani ügintézőknek meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a pályázó szakmai felkészültsége megfelel az ausztrál színvonalnak. (Érdekesség, hogy a keresett szakmák között van a szociális munkás, mégis egy elég hosszadalmas procedura vár arra, aki Ausztráliában szeretne dolgozni.)

Ami még kell:

- minden szemeszter minden tantárgyról tematika;

- Index kivonat - heti! óraszámokat tartalmazva, illetve a vizsgajegyeket;

- tantárgyi táblázat, amiben a tantárgyak egymásra épülését mutatod be a 4 év alatt;

- tantárgyi táblázat szemeszterre lebontva - itt az adott szemeszter össz óraszámát kell feltüntetni a tantárgyak neve mellett.

Ezeket a papírokat két-, esetenként három példányban kell majd elküldeni, ezért jó, ha több példányban csináltatod, hogy egy neked is maradjon.

Minden papírt külön-külön alá kell íratni egy felelős személlyel (bárme-lyik volt tanárod lehet, de ne a takarító néni legyen) a főiskolán. Ezen kívül minden aláírás mellett fel kell tüntetni adott személy telefonszámát, e-mail címét és titulását.

2. Munkahelyi papírok:

Nem fogsz szerencsével járni, ha pályakezdő vagy. Legalább három év összefüggő munkaviszonyt kell igazolnod abból a szakmából, amiben pályázni szeretnél. Valamiért nem szeretik a pályakezdőket.

- Minden eddigi munkahelyedről igazolás. Ennek tartalmaznia kell, hogy mettől-meddig dolgoztál ott, milyen munkakörben, pozícióban, óraszámban, és részletesen le kell írni az ellátott feladatokat. Ha egy intézményen belül több részlegen is dolgoztál, több munkakörben és óraszámban, mindről külön igazolás kell.

- A jelenlegi munkahelynél ugyanez az eljárás. Annyi a különbség, hogy egy ajánlást is mellékelni kell az igazoláshoz. Ehhez is van mintanyomtatvány, de nem kell ragaszkodni hozzá. Csak útmutatóként szolgál.

- Jövedelemigazolás. Sajnos sokan próbálkoztak hamis diplomával, és hamis munkahelyi szerződéssel, ezért van erre szükség. Elfogadják a bérjegyzéket - hitelesítve (később erről is írok), illetve a bankszámlakivonatokat. Elegendő minden félévből egy - ugyanez vonatkozik a bérjegyzékre -, de olvashatóan legyen rajta az intézmény neve, akitől a fizetést kapod. Ezt is hitelesíttetni kell.

- Szakmai munka igazolása. Vala-

miért ez külön fel van tüntetve. Az én olvasatomban ez benne van abban az igazolásban, amit a jelenlegi munkahely állít ki.

3. Nyelvvizsga:

Érdekes módon nem szabtak különleges igény az AASW-nél. A minimális tudásszint, amivel rendelkezned kell, egy IELTS 5-os szintű nyelvvizsga. Az angolszász országok csak az IELTS nyelvvizsgát fogadják el. (Természetesen vannak ebben is kivételek.) Ez egy egynyelvű vizsga, amit a British Council hirdet meg. Az IELTS 6,5-ös szint magyar viszonylatban a felsőfok C-nek felel meg. (Az ápolónőknek pl. 7-es szintű nyelvvizsga kell!)

4. Formanyomtatvány:

Ki kell tölteni egy az AASW által kiadott nyomtatványt is, amely mind a képzésre, mind a munkahelyekre vonatkozóan tartalmaz kérdéseket. Fel kell sorolni az összes munkahelyet, illetve hány felsőfokú képzésben részesültél, ezek full, illetve part time-nak minősülnek-e. Még a szakdolgozat követelményrendszerére is van kérdés.

Hitelesíttetés és fordítás

Itt térnek vissza a már korábban említett dolgokhoz.

Ha valaki ügynököt fogad, annak a munkadíjában általában benne van a fordítatások és hitelesítések költsége. Ha most elkezdétek fejben összeszámolni, hogy hány darab papír az, amit el kell küldeneitek adott szervezetnek, és mindezt nektek kellene lefordíttatnotok...

A hitelesítés kategóriáját kétféle lehet bontani. Az iskola részénél írtam, hogy bármelyik tanárod aláírhatja a papírokat. Az ausztrálok nem csinálnak problémát ebből a dologból, csak legyen valaki, aki felvilágosítást tud

adni, ha épp a te papírjaidat akarják ellenőrizni (ezért a név, telefonszám, e-mail cím). Ha ezt magyarul küldöd ki egy ügynöknek, ő hivatalból intézi a fordítást.

Ha te lefordíttatod a papírokat, azt csak az Ausztrál nagykövetségen hitelesítik (elvileg megkövetelik mellé, hogy ott is fordíttasd). A másolásért, fordításért és hitelesítésért súlyos pénzeket kérnek el.

Elvileg megoldható a hitelesítés még közjegyzőnél is. Ez alól kivételt képez a bérjegyzék, illetve a bankszámlakivonat, amiből csak eredetit

ekkora szigorúsággal ellenőrzik a betartását. Tanulóvízummal is lehet dolgozni heti 20 órát, teljesen hivatalosan. Ekkor azonban valószínűsíthető, hogy az elsődleges cél a tanulás, és nem a munka.

Létezik olyan munkavállalási vízum, ami csak meghívó levéllel rendelkezőknek ad esélyt. (Hiába a sok hiányszakma, az elhelyezkedésnél első kérdés: „Van-e ausztrál tapasztalata?”)

Megélhetés, és egyéb költségek:

Ha elismerik a szakmádat, 600.- AUD-ot kell fizetni regisztrációs díjként. Így bekerülsz az ausztrál kamarába, és hivatalosan is végezhet szociális munkát.

Kb. 38.000.- AUD egy szociális munkás éves (minimál) bére Ausztráliában. (Az árfolyam 140-150 HUF/1 AUD.)

Idő, idő, idő!

Az ügyintézés mind a szakmaelismertetés, mind a vízumigénylés esetében hónapokat vesz igénybe. A legideálisabb esetben nem kérnek iratpótlást - ebben az esetben visszacsúszol az iratkupac aljára.

Ha elismerték a szakmádat, megvan a vízumod is, az már egy másik történet, amit tovább lehet mesélni.

Ez a leírás nem a teljesség igényével készült. Sok olyan dolog van még, amiket hosszan lehetne fejtegetni. Ez egy rövid és leegyszerűsített változata a hivatali eljárások leírásának.

Szabó Havaska Réka
Dózsa Átmeneti Szállás

fogadnak el.

Vízum

Ennek megigénylése sem egyszerű feladat.

Mindenek előtt azt kell kitalálnod, hogy milyen vízummal szeretnél ki-menni. Erre az ausztráloknál többféle lehetőség áll mindenki rendelkezésére, amik azonban nagyon szigorúan be vannak határolva, és legalább

Ezeknek a problémáknak a feltérképezéséhez szükséges volt, hogy naprakész információval rendelkezünk és hogy az ügyfelek ne próbálják meg félrevezetni a szociális munkásokat. Ennek orvoslásaként – bár nem célzottan – az esetkezelő szociális munkás első körben feltűntette az ügyfél bejelentett, állandó lakcímét az éjjeli menedékhelyes adatlapon. Ezt követően a szociális munkás a személyi igazolványon, vagy a lakcímkártyán keresztül tájékozódott a bejelentett lakcím felől, és alkalomszerűen, többszöri beszélgetés során visszatért a lakcím témaköréhez. A harmadik felmerülő dilemma az volt, hogy az ügyfélkörnek a szülőkkel, rokonokkal volt aktív kapcsolata, azonban nem akartak visszamenni vidékre, ragaszkodtak a nagyvárosi lehetőségekhez. A nagyvárosban ugyanis nem kerülnek annyira középpontba az életvitellel, szexuális beállítódással kapcsolatos sajátosságok, ezért ezeknek az ügyfeleknek is igyekeztünk másfajta (budapesti) lakhatási lehetőségeket találni (lakhatási támogatás, kiköltözési támogatás).

A program kialakítása során nem számoltunk azzal a ténnyel, hogy vannak olyan ügyfelek az éjjeli menhelyen, akik annyira szocializálódtak az intézményhez, hogy bár a programban résztvevőként együttműködtek, mégsem voltak hajlandók igazán tenni azért, hogy bármilyen lakhatási lehetőségbe belekerüljenek. Ilyen ügyfelek voltak azok, akik már annyira az intézmény részévé váltak, hogy mozgási, tevékenységi és munkaszervezési módzataik csakis a Dózsa György útra és környékére koncentrálódtak. Ezek az ügyfelek nem ismertek mást, csak a Lehel téri piac és a Dózsa György út környékét. Ez oly mértékben meghatározta „mozgásukat”, hogy csak kísérettel tudtak tájékozódni, ami viszont gátolta tényleges motiváltságukat, munkába állásukat, lakhatási lehetőségeik feltérképezését és kiaknázását.

Emellett a program megvalósítása során az ellátásra szocializálódott

pszichiátriai betegekkel, szociális otthoni várankozókkal részlegesen tudtunk csak foglalkozni. Intézkedések itt általában a szociális otthoni várankozókkal, illetve azokkal az ügyfelekkel történtek, akik elfogadták a pszichiátriai betegek otthonába való jelentkezést, így őket ajánlani tudtuk a BMSzKI beutaló csoportjába. Azokkal az ügyfelekkel, akik viszont nem akartak semmiféle elhelyezést, jelenleg is „tűzoltásos” kríziskezelés történik, ők most is bent vannak az éjjeli menhely ellátórendszerében (17 fő).

A visszailleszkedést elősegítő első, kísérleti programban a cél az ügyfelek intézményi elhelyezésből való kimozdítása volt. Arra számítottunk e kísérleti program során, hogy ha az sikeres, akkor az éjjeli menedékhelyünket újonnan megjelenő ügyfelek veszik igénybe. Fontos információként jelent meg e szakasz lezárásakor, hogy az intézményi „gondoskodó” élet után alapfeltétel, hogy jelentős életmódváltozásra és szemléletváltozásra kell hangsúlyt fektetnünk. Sajnálatos tény, hogy ezt nem mértük fel a teljesség igényével, így hatékonyságunkat e tényező is csökkentette. Emiatt 2004 áprilisában 5 fő visszatérő ügyfelünk volt, akik ideiglenesen kényszerültek igénybe venni éjjeli menhelyünk szolgáltatásait. Hármuknak sikerült újabb lakhatási lehetőséget találni, két főt azonban a II. visszailleszkedési programba csatoltuk be.

Nehezítő körülmény volt a kísérleti programban, hogy az ügyfelek magát a szolgáltatást úgy értékelték – „hatékony” informális kommunikáció segítségével –, hogy ezekkel a segítségi formákkal a BMSzKI Dózsa Éjjeli menhelyen megszüntetjük a férőhelyüket. Ez a lakók körében kialakult téves vélekedés a program megismérésével és a gyakorlat közben háttérbe került. Így a II. visszailleszkedést elősegítő, reintegrációs program működtetése során (2004. 05. 01-től 2004. 12. 31-ig) már nagyobb bizalom és aktívabb igénybevétel jellemezte a program szolgáltatásait (a személyes szociális munkás segítségét, célirá-

nyos csoportfoglalkozásokat, kiköltözési támogatást, utógondozást). A II. program indításakor az ügyfélkör már ismerte a program szolgáltatásait és elérhetőségét. Ebben a szakaszban többen vették igénybe a kiköltözési támogatásokat. Az előző, kísérleti fázis után levontuk a tanulságokat, és az egyéni esetkezelést, csoportfoglalkozásokat, utógondozásokat célirányosabb és strukturáltabb tartalmakkal egészítettük ki. Ebben a tekintetben az életvezetéssel kapcsolatos segítségnyújtás fejlesztését is szükséges volt átgondolnunk.

Kilépési lehetőségek

A két program tapasztalata, hogy az alábbi kilépési lehetőségek voltak a leggyakoribb megoldási alternatívák:

1. Munkásszállás – elsősorban a kapcsolat nélküli hajléktalan emberek körében volt gyakori, akik minimális jövedelemmel, alacsonyabb megélhetési szinttel rendelkeztek. E csoport igényelte a nagyobb közösséget, mert olvasatuk szerint egyedülállónként nem tudtak volna érvényesülni. A kiköltözési támogatást igénybe vevők 46%-a munkásszállásra távozott.

2. Albérleti, bérleti rendszer – elsősorban párkapcsolattal vagy baráti kapcsolatokkal rendelkező ügyfelekre volt jellemző. A kiköltözési támogatást igénybe vevők 54%-a (al)bérletbe költözött. Körükben gyakoriak voltak a kisebb volumenű kríziskezelések, illetve az életvitelükkel kapcsolatosan is fokozottabban kellett odafigyelnünk és segítenünk.

3. Rokoni-családi rendszerbe való visszatérés – ez a megoldás kisebb arányú volt, ám az egyik leghatékonyabb lakhatási megoldásnak mutatkozott (ennél a formánál az ügyfelek kiköltözési támogatást nem vehettek igénybe). Gyakran fordult elő, hogy az ügyfelek minden, kisebb-nagyobb együttélési probléma jelentkezésekor vissza szerettek volna kerülni a Dózsa Éjjeli menhelyre (pl. könnyebb volt elköltözni a családtól, mint kompromisszumot kötni vagy megbeszélni az együttélési problémákat). Ebben a tekintetben a visszakerülésnek mint

lehetőség nem voltunk hívei, ezért ügyfélszolgálatunkon és az utógondozáson belül erre a törekvésre következetesen igyekeztünk reagálni.

Kiköltözési támogatás

A kiköltözési támogatásunk biztosítása szorosan összefüggött a Fővárosi Önkormányzat által biztosított „lakhatási támogatással”. A lakhatási támogatás igénybevételének feltétele, hogy a hajléktalan személy legalább hat hónapja a főváros területén lévő hajléktalanszálláson lakjon és rendszeres jövedelemmel rendelkezzen. Jövedelme vagy a vele együtt költöző közeli hozzátartozó egy főre jutó havi jövedelme nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 200%-át, valamint a várható lakhatási költségek kérelmezőre jutó összegének meg kell haladnia a jövedelme vagy a vele együtt költöző közeli hozzátartozók egy főre jutó havi jövedelmének 35%-át. További feltétel, hogy a kérelmezővel gondozási szerződést kötő szociális munkás a segély megállapítását javasolja.

Ezen kívül a kérelmező hajléktalan személytől albérleti szerződést kérnek, vagy egy kalkulációt a leendő albérletre vonatkozóan. A problémát az jelenti, hogy amíg a hajléktalan emberek a kauciót nem tudják kifizetni – ami egy lakásbérlet esetén 2-3 havi albérleti díjat jelent –, addig a főbérlet(k) általában nem készítenek albérleti megállapodást. Emellett a lakhatási támogatás további problémája, hogy nem egy összegben fizetik ki (havonta részfizetéseket alkalmaznak), így kevés esély marad az ügyfeleinknek, hogy a kaució egy részét is ki tudják fizetni ebből a támogatásból. Így a Fővárosi Önkormányzat által biztosított lakhatási támogatás inkább lakásfenntartási támogatásként funkcionál.

A Fővárosi Önkormányzat (Baross u. 126.) által nyújtott lakhatási támogatásra jogosult ügyfeleink zökkenőmentesen, szinte kivétel

nélkül hozzájutottak a pénzükhöz. Ehhez hozzátartozik, hogy a kiköltözési részprogram indulása előtt ellátogattunk a Fővárosi Önkormányzat Baross utcai információs irodájába, ahol elmondtuk a program lényegét. Ezt követően aktívabb kapcsolat alakult ki a két intézmény között. Mégis azt gondolom, hogy szükség lenne egy BMSzKI munkatársra, aki rendszeres kapcsolatot tart az iroda és az intézeteink között a hatékonyabb információáramlás elősegítése érdekében (ez 2004 második felében megvalósult). A kiköltözési támogatás igénybevételénél lakóink körében visszatartó tényező volt az a szabály, miszerint a résztvevők egy évig nem vehetik igénybe a fővárosban működő hajléktalanszállásokat, kivéve a testi épséget, életet veszélyeztető helyzetek esetében.

A kiköltözési támogatást igénybe vevő ügyfelek

2003. november 3-tól 61 ügyfelünk részesült kiköltözési támogatásban, 4 lakónk nem vette fel, 6 ügyfelüknél megszüntettük a támogatás folyósítását, mivel megpróbáltak visszaélni vele, 2 ügyfelünk elhalálozott. A kiköltözési támogatást az első vizsszaülleszkedést elősegítő programban (kísérleti szakasz 2003.11.03.-2004.04.30.) 15 fő vette igénybe, a második programban (2004.05.01.-2004.12.31.) pedig 46 hajléktalan személy.

A program kísérleti szakaszában 65 hajléktalan emberrel kezdtünk dolgozni, II. programban újabb 38 hajléktalan személlyel. Így a két

programban összesen 103 hajléktalan ember vett részt. Az I. szakaszban 17 főt nem tudtunk motiválni, a II. fázisban 8 hajléktalan embernek nem tudtunk eredményes szolgáltatást biztosítani, így összesen 25 hajléktalan ember mozog továbbra is a hajléktalanellátó rendszerünkben.

Az albérletbe, munkásszállóra, illetve rokonokhoz, ismerőkhöz, szociális otthonba való kiköltözés a programba vont ügyfeleknek 70%-át érintette. Jelentős volt (7 %) az átmeneti szállásra történő elhelyezés. Az ügyfelek 17%-a budapesti éjjeli menhelyen állnak gondozás alatt, nem rászoruló 2% (lakásukat kiadták albérletbe). Ismeretlen helyre távozott az ügyfelek 4%-a. Ez ügyben megkerestük a Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálatát, amely az utcán élő ügyfelek tartózkodási helyét adatbázisban rögzíti, de nem jártunk eredménnyel. A fővárosban működő női hajléktalan szállásokat is megkerestük, azonban itt sem kaptunk érdemi választ. Vélelmezzük, hogy az ismeretlen helyre távozott lakóink vagy vidékre, vagy rokonaikhoz költöztek.

A programban résztvevők közül 2003. november hónap végéig 3 ügyfél került vissza az éjjeli menhelyre (addig 14 ügyfél állt gondozásunk alatt). Fontos megjegyeznünk, hogy a rokoni rendszerekbe és az albérletekbe történő eltávozások nagy része a program indulásától kezdődő másfél hónapban történt meg. Ez alapján úgy tűnik számunkra, hogy mozgósítani kell a lakókat annak érdekében, hogy a még megmaradt erőforrásait, kapcsolati tőkéjüket felhasználva lakhatásukat rendezni tudják. A Dózsa Éjjeli menhelyről eltávozó ügyfelek visszaülleszkedést elősegítő reintegrációs programban résztvevők részére lezárt utógondozást - 37 ügyfél részére – biztosítottunk. 24 fő számára jelenleg is biztosítunk utógondozást.

Budai Erzsébeth
Dózsa Átmeneti Szállás

Karácsonyi közöny

Ez a képtelen történet valóság, noha inkább illene egy szabadon választott orosz realista remek tolla hegyére, mint ünnepi kalendáriumom szűk és kényelmes celláinak börtönébe.

De a groteszk követel, és folyton olyasmiket követ el, hogy csak ámulok és bámulok, mint hasonló körülmények között Sámuel és Izabell, vagy bárki ember fia, lánya „bámuldozna”.

December csúzos derekán, hazafelé baktattam a könyvtárból, csupa bestsellerrel a hónom alatt, amikor a Kálvária téren felfigyeltem egy kis csoportra, akik egy hajléktalan hölgyet igyekeztek talpra állítani, és közben népi bölcsességek recitálásával győzködtek az alábbi rendkívül kétes tétel igazsága felől: „Az élet csodaszép”. Ezt már nem tűrhettem. Én is csatlakoztam hozzájuk, de inkább azzal a javaslattal, hogy ha valamilyüknek van mobiltelefonja, akkor értesítse, legyen oly jó, a szemlátomást átfagyott és elkeseredett hölgy érdekében, a mentőket vagy a rendőrséget. Ezt egy kutyás hölgy, kinek helyre kutyusa a szép Manó névre hallgatott, és kutyaságával szemlátomást a legnagyobb hatást gyakorolta a nincstelen hölgyre, meg is cselekedte. A szerencsétlen teremtés egyébiránt ez ellen hevesen tiltakozott. Felesleges. Három bejelentésre sem jöttek ki a rendőrök, noha nem kötöttük az orrukra, hogy hajléktalanról van szó, csupán annyit, hogy a hölgy rosszul van, és azt panaszolja, hogy a pénzét ellopták. Neki mindeközben szilárd meggyőződése volt, hogy mi is gazemberek vagyunk. Egy óra elteltével, már csak a kétségbeesett néni, a kutyás hölgy – nem azonos Csehov hősével –, a kutya és „jómagunk” voltunk a helyszínen. Ekkor a rendőroket szidalmazva, enyhe kényszert gyakorolva, a szerencsétlent talpra állítottuk, és javaslatomra elvonszoltuk az Orczy téren álló ház portájára. Ebben a házban lakom. Itt kezdetét vette az eszeveszett telefonálás.

Egy. Tudakozó. Tudakoznék, vajh ismerik-e a hajléktalanokat segítő

szolgálatot, mert autóra lenne most szükség. Nem. Nem ismerik. Viszont adtak egy menhely telefonszámot. Ezt fél is hívtam. Három nyelven mutatkoztak be és három különböző ember adogatott egymásnak. Aztán közölték, hogy ők ki nem jönnek, nem az a dolguk. Kettő. Mentők. Na, ők se jöttek. Ismét menhely, három nyelven beszélt a három úr. Kértem őket, legyenek jók, ha tudnak, és ugyan már haszanak oda a mentőkre. Megígérték. Nem hatottak.

Három. Mentők. Kicsikartam a segély kocsí számát. Négy. Foglalt. Öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz foglalt. Kivel beszél a szőke diszpécser lányka? Eltelt egy újabb óra. Manó és pótmanója hazamentek. Későre jár. A portás hülyének néz. A hajléktalan hölgy kérdőre von, hogy meddig kell még itt lennie. Hozok neki pulóvereket, teát, almát, édeséget, pénzt. És nekiveselkedem a telefonnak. Ide. Oda. Csak a foglalt számot tudják megadni. Sebaj! Kettő és fél óra elteltével felveszik. A

diszpécser lányka a hangja alapján tényleg szőke. Hülyeségeket kérdez. Tessék egy csokor: Mi a néni neve? Hány éves? Miért nem hagytam a Kálvárián? Hol van az Orczy tér? Orientált? Anyád! Küldd azt a k..va autót, mert kirángatlak a kagylóból! Küldi. Egy óra és tényleg meg is érkeztek. Közben áldozatom megtört és elzokogta az életét. A két úr, akik menteni jöttek egész normálisak. El se hiszem. Érzékeny búcsú. A néni elorozza a kedvenc bögrémet, egye fene, van másik. Neki viszont nincs másik élete. Ahogy a segítőkész hatóságoknál ülő alkalmazottaknak sincs. Az alkalmazott szeretetet persze nem lehet elég jól megfizetni.

A következőket – a sajnos valódi történetből, ki-ki vonja le magára nézvést.

Budapest. 2005. január.

Bártfai Attila
kórházi laboráns
magyar állampolgár

Kedves Olvasó!

Köszönjük a sok anyagot, amit küldtetek! Ha netán valamelyikkel nem találkoztok a jelenlegi számunkban, az csak a helyszűke miatt lehet. Felhívásunk továbbra is áll: ha szekrényedből kidől a rengeteg írás, cikk, rajz, stb., aminek megjelentetése régóta legfőbb óhajod, vagy netán az ügyeleti naplóban találsz valami közlésre méltó gyöngyszemet, ne habozz, add át valamelyik rovat szerkesztőjének, vagy küldd el a bmszkireveszek@freemail.hu e-mail címre!

Az építő jellegű kritikákat is örömmel fogadjuk.

Megtisztelő figyelmedet köszönjük!

Találkozunk júniusban, a következő számban!

A szerkesztőbizottság

Szépítő

„Nem fontos, hogy sok író legyen egy közösségben, de fontos, hogy sok olvasó legyen. Nem fontos, hogy te szövegezd meg a szépet és igazat, fontosabb, hogy megismerjed.”

Márai Sándor

E fenti idézet szellemét választva mottónak igyekszünk e termékenyítő, szépítő erőket a művészet világából vagy akár a hétköznapi, közvetlen környezetünkéből választva felvillantani, megláttatni, ezzel is hozzájárulva lelkünk épüléséhez, gazdagodásához.

**Rovatvezetők: Forró Szilvia és Oláh Judit
Dózsa Átmeneti szállás**

Legközelebb

AlvóMaci és KisTigris békésen sétálgattak a lemenő nap árnyékaiban. Az egész napot együtt töltötték játékkal, beszélgetéssel, nagy-nagy nevetésekkel. Mindketten boldogok voltak. Maci barlangjának bejáratánál megálltak búcsúzkodni.

- Ugye, üzensz nekem, ha hazaértél? - kérdezte Maci barátját.

- Igen - válaszolta kicsit szórakozottan Tigris. - Üzenek.

Maci érezte, hogy barátja gondolatai már máshol járnak, ezért nem hagyta annyiban a dolgot. - Nem kötelező. De én itt fogok ülni a barlangom bejáratánál, és várni fogok. Üzensz majd?

- Igen, üzeni fogok - sóhajtott Tigris. - Majd megkérek egy kósza szellőt, ha arra jár, hogy repüljön erre.

Maci arca felvidult. Szavait megerősítendő, nem ment be kuckójába. Inkább a bejáratnál próbált kényelmesen elhelyezkedni, hogy várhassa Tigris üzenetét. Kis mancsát felemelve integetett Tigris után, aki már jócskán eltávolodott a barlangtól.

Teltek-múltak a percek, később órákká nőttek, de Tigrisről nem érkezett hír. Már besötétedett. A kis bundás a nőzijaig sem látott el.

- Hová tűnt KisTigris? - tépelődött csendesen AlvóMaci. - Azt ígerte, küld nekem egy üzenetet! - Már a teljes kétségbeesés határán állt. KisTigris hajlamos volt effajta gonoszkodásokra. Vajon mi történhetett vele? Miért nem jelentkezik?

Hogy összeszedje gondolatait, járkálni kezdett barlangja előtt. Szomszédai, egy madárcsalád tagjai akkora ricsajjal voltak körülötte, hogy igen nehezere esett koncentrálni. Nem is igazán sikerült.

- Nem lehetne kicsit csendesebben? - mordult rájuk Maci.

- Hahh! Micsoda szemtelenség! - válaszolt sértődötten a madármama. - Lefektetném a kicsinyeimet, ha tudnám. És különben is, neked is rég ágyban lenne a helyed! Hol van a mamád? Miért nem vagy még ágyban?

- Nekem nincs mamám - válaszolta elszontyolodva AlvóMaci, és inkább arrébb sétált.

- Utána menjek? De már annyira késő van - morfondírozott tovább. - Le fogja harapni a fülem!

Maci sírva fakadt. Nagyon hiányzott neki barátja. Bármit megtett volna azért, hogy megtudja, Tigris ép és egészséges. Talán már alszik is - próbálta vigasztalni magát Maci. Lekuporodott barlangja ajtajában, hátha mégis érkezik egy kósza szellőcske, és lassan álomba sírta magát.

Másnap, amikor találkoztak, Maci halkan szóvá tette Tigrisnek az elmaradt üzenetet.

- Jaj, Macikám! - nevetett fel KisTigris. - Arról volt szó, ha jár felénk egy kósza szellő, üzenek. Különben is, te mondtad, hogy még akkor sem kötelező.

- De én úgy vártam! - Maci ismét könnyeivel küszködött. - Annyira vártam! Szerettem volna tudni, hogy rendben hazaértél, vagy... Nem is járt arra szellőcske?

- Szerinted?

- Honnan tudjam? Nem üzentél semmit!

- Maci! - Tigris szigorú tekintettel próbált nézni, de szája szegletében ott bujkált a nevetés. - Nem várhatod el tőlem, hogy minden lépésemről beszámoljak!

- Tudom, de...

- Medvegyerek! Még egy szó, és keresztbe lenyellek!

- De...

- Elég legyen! - Szólt rá erőlesen Tigris az ismét síró Macira. - Legközelebb írd fel, hogy miben állapodtunk meg!

Maci lehajtotta fejét, úgy motyogta: - Legközelebb! Miért olyan nehéz elküldeni egy üzit, hogy rendben hazaért? Miért nem lehet megérteni, hogy aggódom érte? Miért?

**Szabó Havaska Réka
Dózsa Átmeneti Szállás**